

Qui vol ser serbo-croat?

Suposant que "serbo-croat" es puga traduir com "castellano-català", suposant això, qui vol ser "serbo-croat"?

Un periodista català molt important —molt important: és sots-director del diari més important d'Espanya—, ha escrit fa uns dies un article, o manifest d'aparença assenyada. "Queremos ser serbocroatas", diu el títol, i és la visible troballa del paper. La substància del tema, ja s'entén, és l'exhortació a l'esperit "de convivència i pluralisme d'aquesta societat".

Es a dir, en la vida real, que el català ha d'estar present a les comissaries de Catalunya, "para quien así lo quiera", i el castellà ha de ser llengua vehicular a l'ensenyament primari, "para quienes así lo prefieran". Qüestió de gustos, liberalisme exemplar, i harmonia constitucional. Respecte i foment de tots els idiomes hispànics, diu. I "quien haga hincapié exclusivamente en una sola de las lenguas, traiciona el mandato constitucional". Jo, quan sent parlar de "foment" del català —al costat de *garanties* per al castellà, com escriu el periodista— i de bilingüisme constitucional, toque ferro. I pense, amb lògica: *tots* són traïdors a la Constitució, excepte nosaltres. A Madrid, Burgos, Sevilla (i València, ai dolor), només fan "hincapié" en una llengua, a Catalunya en dues. Deu ser una constitució molt particular.

Diu l'article que no acabarem com serbis i croats, que ací fomentarem el català, sense detriment del castellà, i serem molt civils. En concret: que la nova legislació lingüística que prepara el govern de Pujol pot ser perillosa, aquest és el missatge. El perill està en l'"esperit redemptorista, l'ensenyació monolingüista —sempre empobridora—, siga d'una o de l'altra llengua". A Castella, Aragó, Andalusia i Extremadura, deuen sentir-se molt empobrits, i no saben que són víctimes de l'esperit redemptorista. Com a França, Alemanya, Anglaterra i altres que no han eixit de l'*enseñación monolingüe*. Fan pena, comparats als catalans, tan afortunats amb un ordenament jurídic que imposa el bilingüisme. Guàrdia Civil bilingüe, i a canvi escoles bilingües, aquest és l'ideal constitucional, el respecte i el foment.

El petit problema és saber per què Catalunya és excepcionalment mereixedora d'aquest privilegi exemplar. Perquè, o la major part de Regne d'Espanya —i pràcticament tot Europa— està empobrida, víctima del perjudici monolingüe i onsenyada per pura obcecació men-

tal, o és que no apliquen bé la constitució que ordena "el respeto y fomento de todos los idiomas hispánicos". Doncs no, ni són bojos ni són il·legals: són normals.

Els, no nosaltres. Vull dir que als castellans no els obliga la llei suprema com obliga els catalans. Ni a l'estat igual que al Govern de Catalunya (el del País Valencià, sembla que no està obligat a res: "passen"). En fi, tot això ja és ranci, i sempre porta al mateix lloc: el "centralisme" espanyol és perillós, la voluntat "autàrquica" catalana, també. Com que volem pau, harmonia i obediència a la Constitució no toquem les garanties del castellà a Catalunya. Que cap llei de "foment" del català no siga coercitiva, no imposem res, que qui vulga puga declarar en català al jutjat, i la resta deixem-ho com està. Altrament "acabaremos como serbios y croatas".

No ho farem, però, no caurem en un "proceso de jibarización que nos reduzca sólo a serbios o a croatas. Les va mal. Queremos ser también serbocroatas". Un moment, dic jo: Primer: qui són ara els jívaros? Segon: ningú no ha estat mai serbo-croat; serbis, croats, montenegrins i bosnians parlaven serbo-croat, que és tota una altra cosa, i parlant la mateixa llengua es maten feroçment: no em posen aquest exemple, per favor. I tercer: suposant que "serbo-croat" es puga traduir com "castellano-català", suposant això, qui vol ser "serbo-croat"? Està segur el sots-director del diari de Madrid, que els veïns de la Manxa, Andalusia, Lleó i la Rioja —els "castellans", per entendre'ns— volen ser serbo-croats, d'una manera aproximada a com els veïns de Catalunya sembla que han de voler ser-ho? (Ja em perdonaran que, en aquest tema, no parli de Països Catalans, des de València: seria cruel.) O deu ser que només els "croats", els d'aquesta banda, estan obligats a ser serbo-croats, si no volen posar nerviosos els serbis. Mentre que els serbis ("Les va mal"?) no tenen intenció de ser mai altra cosa que serbis. Ai, quin mal cas ens han posat com exemple!

Joan F. Mira